

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/2146 -

Dato
25.04.2024

Dokument 8:143 S (2023–2024) Representantforslag om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper

Jeg viser til forslag fra representantene Marie Sneve Martinussen, Mímir Kristjánsson og Seher Aydar, som er oversendt finansministeren til uttalelse 10. april 2024. I representantforslaget bes regjeringen fremme og utrede flere forslag knyttet til en mer omfordelende skattepolitikk.

Regjeringens mål for skatte- og avgiftspolitikken er blant annet rettferdig fordeling. Vi har gjort skattesystemet mer omfordelende, både geografisk og sosialt. Samtidig skal det samlede skatte- og avgiftsnivået for folks inntekter holdes uendret gjennom vår regjeringsperiode. I tillegg er det viktig at skatte- og avgiftspolitikken stimulerer til arbeid.

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å senke skattesatsene på vanlige og lave inntekter.

I hvert budsjett siden 2021 har vi senket skattene for de med lave og middels inntekter. Rundt 85 pst. av skattyterne har fått beregnet redusert eller omtrent uendret inntektsskatt i de ulike skatteoppleggene under denne regjeringen. For eksempel anslås at en lønnstaker med lønn på 550 000 kroner som eneste inntekt og kun standard fradrag (personfradrag og minstefradrag) vil få om lag 3 900 kroner lavere skatt i 2024 sammenlignet med om reglene fra 2021 hadde blitt videreført. Dette skyldes blant annet at personfradraget er økt kraftig, og at trygdeavgiften på lønnsinntekt er redusert fra 8,2 til 7,8 pst. Lettelserne har blant annet blitt finansiert gjennom å øke skattene for de høyeste inntektene. Samlet bidrar dette til å gjøre skattesystemet mer progressivt og

mer omfordelende.

Regjeringen deler representantenes ambisjon om å senke skattene på lave og middels inntekter. Dette har vært tydelig i budsjettene regjeringen har lagt frem. Den konkrete innretningen av skattepolitikken må vi komme tilbake til i den ordinære budsjettprosessen.

2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økte skattefradrag som kommer vanlige arbeidsfolk til gode, som jordbruks-, sjømanns- og fiskerfradraget og pendler- og reisefradrag.

Regjeringen har økt kilometersatsen i reisefradraget, og senket nedre grense for å motta fradraget. Regjeringen har også økt de skattefrie kostsatsene for pendleropphold på brakker og for langtransportsjåførere. Dette senker skatten for pendlere og arbeidsfolk som må reise til jobb. Regjeringen har også gjort endringer i det særskilte fradraget for sjøfolk slik at flere kan dra nytte av fradraget, samtidig som det er økt noe.

Finnmarksfradraget er nesten doblet siden 2021, og er i 2024 på 30 000 kroner. Økningen har delvis blitt finansiert med utjevning av skattesatsen i trinn 3 mellom tiltakssonen og resten av landet. Økt finnmarksfradrag kommer flere til gode sammenlignet med lavere sats i trinn 3. Det økte fradraget bidrar dermed til både sosial og geografisk omfordeling. Regjeringen har også fått gjennomslag for å doble fagforeningsfradraget. Dette gjør det billigere å organisere seg og gir allerede organiserte arbeidsfolk.

Eventuelle videre endringer i fradragene vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve frikortgrensen.

Den såkalte frikortgrensen følger nedre grense for å betale trygdeavgift. I 2024 er nedre grense for å betale trygdeavgift satt til 69 650 kroner. Siden restskatt under 100 kroner ikke innkreves, er den såkalte frikortgrensen noe høyere og ligger på 70 000 kroner. Dersom skattyter har lavere personinntekt enn dette, skal det ikke betales skatt av denne inntekten. Dersom skattyter tjente mindre enn frikortgrensen det foregående året, får hen automatisk frikort.

Siden 2021 er frikortgrensen økt fra 60 000 til 70 000 kroner. En høyere frikortgrense kommer spesielt unge og andre personer med veldig lave inntekter til gode. Skatteendringer, herunder nivået på frikortgrensen, må vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

4. Stortinget ber regjeringen sette ned et nytt skatteutvalg med mandat om å utrede endringer i skattesystemet som reduserer forskjellene og sikrer at folk flest sitter igjen med mer av verdiene de skaper.

19. desember 2022 la Skatteutvalget frem sine forslag til endringer i det norske skatte- og avgiftssystemet (NOU 2022: 20 *Et helhetlig skattesystem*). Denne regjeringen inkluderte skattesystemets bidrag til omfordeling som en del av tilleggsmandatet til utvalget. Blant annet på bakgrunn av dette ble omfordeling grundig drøftet. Finansdepartementet har nå gjennomgått de 267 høringsvarene, og Stortinget vil få et fremlegg om oppfølgingen av Skatteutvalget i Revidert nasjonalbudsjett 2024 som legges frem 14. mai.

Regjeringen har allerede gjennomført flere forslag som er i tråd med Skatteutvalgets anbefalinger. Minstefradraget er blant annet delvis vekslet til økt personfradrag. Dette kommer særlig personer med lav inntekt til gode. Å sette ned trygdeavgiften på lønn/trygd og næringsinntekt med en prosentenheter var også et av forslagene til utvalget. Regjeringen har, som allerede beskrevet, fått gjennomslag for å sette ned trygdeavgiften med 0,4 prosentenheter, av dette 0,2 prosentenheter sammenlignet med 2022-reglene, som utvalget tok utgangspunkt i.

Skatteutvalget la frem en grundig gjennomgang av det norske skattesystemet. Det er derfor ikke hensiktsmessig å gjennomføre en ny utredning nå. Jeg frarår derfor at forslaget vedtas.

5. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan legges mer til rette for spredning av eierskap, for eksempel om det kan åpnes for at kapitaleiere kan betale formuesskatt helt eller delvis i form av å overføre eierandeler til de ansatte eller til staten.

Formuesskatten er en personlig skatt på kapitalbeholdning. Personer bosatt i Norge skal betale formuesskatt av skattepliktig formue, som etter hovedregelen utgjør omsetningsverdien av personens eiendeler med økonomisk verdi, med fradrag for gjeld. Formuesskatten er viktig for at skattesystemet samlet sett virker mer omfordelende. De mest formuende betaler formuesskatt, som igjen kommer fellesskapet til gode. Det er vanskelig å se for seg at omfordeling kan bli bedre ved å overføre eierandeler direkte til ansatte (eller til staten), enn gjennom formuesskatten som omfatter all formue og kommer alle til gode via offentlige budsjetter.

Kapitaleiere kan fritt selge eierandeler. Vi har regler for ansattes kjøpe av aksjer mv. i arbeidsgiverens selskap. Ansatte som kjøper aksjer til underkurs, oppnår en fordel vunnet ved arbeid. Det er mange ansatte som benytter seg av denne muligheten. I 2023 var ble det innrapportert kjøp av aksjer til underkurs for mer enn 50 000 ansatte. Regjeringen mener prinsipielt det er uheldig at avlønning i form av fordeler ved kjøp av aksjer mv. skattefavouriseres, og foreslo derfor i budsjettet for 2022 at all avlønning skal skattlegges likt. Det er gode argumenter for å avlønne ansatte i størst mulig grad med kontante ytelser mv., slik at de selv kan beslutte om de vil benytte lønnen sin til aksjer i arbeidsgivers selskap eller ikke. Det er heller ikke statens rolle å kjøpe aksjer fra

private investorer. Privat eierskap er hovedregelen i norsk næringsliv, og det er gode grunner til det. Staten har allerede et betydelig eierskap i Norge, og sammen med statens øvrige roller i samfunnet, vil et generelt økt statlig eierskap føre til økt maktkonsentrasjon i statsforvaltningen.

Det frarådes at forslaget vedtas.

6. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om en mer progressiv formuesskatt, med økt bunnfradrag og med nye trinn med høyere sats for store formuer.

Formuesskatten har blitt mer omfordelende og rettferdig under denne regjeringen. Regjeringen har økt bunnfradraget, og det er innført en ny og høyere sats for nettoformuer over 20 mill. kroner. Dette, sammen med den økte verdsettelsen for aksjer, sekundærboliger og dyre primærboliger, har gjort formuesskatten mer progressiv.

Endringer i skatter- og avgifter vil bli vurdert i den ordinære budsjettprosessen og vurderes i en helhetlig sammenheng. Jeg frarår derfor at forslaget vedtas.

7. Stortinget ber regjeringen legge fram en årlig framstilling av den samlede effekten politikken regjeringen fører, har for ulike grupper, inkludert anslåtte effekter av blant annet endringer i skatter, avgifter, egenandeler, stønader og velferdsordninger.

Regjeringen fastslo i Hurdalplattformen at vi vil rapportere på ulikhetsutviklingen årlig. Siden 2023-budsjettet har fordeling og ulikhet hatt et eget kapittel i nasjonalbudsjettet. Her presenteres den generelle utviklingen i fordeling av blant annet inntekt og formue.

I dette kapitlet belyses blant annet de omfordelende bidragene fra offentlig politikk som skatter og overføringer, se for eksempel figur 6.5 i Meld. St. 1 (2023–2024) *Nasjonalbudsjettet 2023* eller figur 6.1 i Meld. St. 1 (2023–2024) *Nasjonalbudsjettet 2024*. Det omfordelende bidraget fra skatter og avgifter presenteres også årlig i skatte- og avgiftsproposisjonen.

Regjeringen vil fortsette å rapportere årlig på ulikhetsutviklingen i Norge i de årlige nasjonalbudsjettene. I disse analysene belyses også effektene av offentlige budsjetter. Den nøyaktige fremstillingen vil avhenge av blant annet analyseverktøy og tilgangen på sammenlignbare data.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum